

הטיול שלי עם ארצי

לילות הקיץ החמים בבית מוציאים את ארצי וגבע ללינת לילה בגן לאומי ירקון. גבע מופתע מהדברים המרתקים שהוא מגלה קרוב כל כך לבית, ובהם גם כמה עובדות מעניינות על עטלפים

כתבה: רויטל בן-יהודה

שסופג את חום היום ומפיץ אותו בלילה הקריר. "גם אני אוהב מאוד לישון באוהל", מלמלתי חצי רדום, "אולי נשכנע את אמא ואבא לנסוע למדבר?"

ארצי, שגם עיניו כמעט נעצמו, אמר בשקט: "בשביל לישון באוהל לא חייבים לנסוע למדבר, אפשר גם כאן לא רחוק מהבית, אבל נדבר על זה בבוקר".

בבוקר קמתי עייף מאוד. חיפשתי את ארצי, שכבר הספיק ליהנות מטבילה מרעננת של בוקר, ושאלתי אותו אם חלמתי אתמול או שהוא באמת אמר לי שאפשר לישון כאן באוהל.

"לא חלמתי", אמר ארצי, "יש חניון לילה מקסים ממש לא רחוק מכאן".

הלילה היה חם במיוחד ואני לא הצלחתי להירדם. הבטתי החוצה מהחלון וראיתי שארצי ישן בחוץ.

"הרבה יותר נעים לישון בחוץ בעונה הזו של השנה", אמר ארצי כשראה אותי, "הבית מתחמם כל היום ופולט את החום בלילה כשהכול יותר קריר מסביב".

"אתה יודע", המשיך ארצי, "במדבר מְשֻׁרַע הַטְּמִפְּרָטורות, כלומר ההבדל בין מעלות החום ביום ובלילה, הוא מאוד גדול. הרבה מתושבי המדבריות בעולם דווקא שמחים לישון בתוך אוהל כה

→ מתעוררים אל הטבע.
אוהלים בחניון הלילה
בגן לאומי ירקון
צילום: לימור קטן-פרידמן
↑↑ טבע והרפתקאות
קרוב לבית. גן לאומי ירקון
צילום: רביד בירן
↓ איור: שאטרסטוק

הדברים ממש לא נכונים. רוב העטלפים בארץ
אוכלים חרקים ועוזרים לנו להתמודד עם הרבה
מאוד מזיקים.
אחר כך הפקח העמיד לוכד חרקים ואנחנו ראינו
כיצד מגיעים העטלפים לאכול את ארוחת הערב
שלם - המוון חרקים...

ארצי ואני כבר היינו מאוד עייפים ואבא פרש
לנו את שקי השינה. כשנכנסנו שלושתנו לאוהל
אמרתי לארצי שזה ממש מפתיע שכל כך קרוב
יש כל כך הרבה חיים שאני לא מכיר.
בלילה חלמתי על עטלפים אבל הפעם הם ממש
לא נראו לי מפחידים אלא חמודים ועוזרים.
קמנו מוקדם בבוקר והצלחנו לראות מבין העצים
את קרני השמש הראשונות. אבא אמר שאחרי
ארוחת הבוקר נצא לטיול לבריכת הנופרים, אבל
אני הייתי מנומנם עדיין וחשבתי שראיתי עטלף
אחד שמחפש מקום לינה בין העצים, אבל לא
הייתי בטוח אם זה לא היה חלום... ■

חפשו אותנו גם בפייסבוק

"אני יודע", החמצתי פנים, "בטח אתה מתכוון
לגינה של סבתא".
"לא", אמר ארצי, "אני מתכוון לחניון לילה על
גדות הירקון".
"הירקון?", שאלתי בפליאה.
"כן", ענה ארצי, "חניון שנמצא על גדות הירקון
העליון הנקי ויש שם המון הפתעות מרגשות".
"אז מתי נוסעים?", שאלתי בהתרגשות, "מתי,
מתי, מתי...?".
"בוא נשאל את ההורים", אמר ארצי.
כשדיברנו עם אמא היא אמרה שאם זה כל כך
קרוב אז כבר בסוף השבוע הבא נוכל לצאת
ואפילו הציעה שאבא ייקח אותנו לטיול אבות
ובנים.
שמחתי והתרגשתי, וְחִפְּתִי בְּקֶצֶר רוּחַ שיגיע כבר
יום חמישי.
כשהגיע יום חמישי אבא חזר הביתה מוקדם
והעמיס על המכונית את התיקים, את האוהל
ואת המזרנים, ואפילו כמה תפוחי אדמה.
"אבא", אמרתי, "הם לא מבושלים".
"אני יודע", אמר אבא, "זה חלק מהפתעות".
נכנסנו למכונית ובתוך זמן קצר אבא הכריז:
"הגענו!"
"כבר?", שאלתי.
"כן", ענו אבא וארצי ביחד בחיוך.
"וואו, זה ממש קרוב, אז מה נעשה? בטח יהיה
משעמם".

"אני לא בטוח", אמר אבא "בוא נתמקם קודם".
אבא החל לבנות את האוהל ואני עזרתי לו קצת
לסדר את המזרנים ואת שקי השינה.
"גבע", קרא אבא, "אתה יכול לְגַשֵּׁת לְאַחֵרָאֵי
ולבקש עצים למדורה?"
ניגשתי לאחראי מרשות הטבע והגנים שהוא שמח
לתת לי עצים, והסביר כי הם מחלקים את העצים
כדי שאנשים לא יאספו עצים מכל מיני מקומות
ואולי יפריעו לבעלי החיים הרבים המשתמשים
בעצים למאכל או למגורים.
אחרי שהדלקנו את המדורה אבא הכניס לתוכה
את תפוחי האדמה ואמר בחיוך שתפוחי אדמה לא
אוכלים רק בל"ג בעומר. בזמן שחיכינו שתפוחי
האדמה יהיו מוכנים קראו לכל המטיילים שהגיעו
ללון באתר לשיחה עם פקח רשות הטבע והגנים.
הפקח סיפר לנו על עטלפים, ועל התפקיד החשוב
שלם בטבע. הוא אמר שהרבה אנשים מפחדים
מעטלפים כי המציאו עליהם אגדות וסיפורים
כמו למשל שהם מסתבכים בשיער, אבל רוב

"רק רגליה עקומות נורא"

הטיפול בימימה, גוזלית נשר קטנה שהגיעה לבית החולים לחיות בר, הופך למבצע חשוב במיוחד שנועד, בין היתר, לשמור גם על עתיד הנשרים בישראל, העומד בסכנה. עוף גוזל

כתבה וצילמה: שגית הורוביץ, ספארי רמת גן

היא הייתה כל כך מתוקה ופלומתית כשהגיעה לבית החולים לחיות בר של הספארי ורשות הטבע והגנים - גוזלית נשר מקראי קטנה שקיבלה את השם ימימה. היא בקעה ממש לאחרונה במדגרה בגן החיות התנ"כי בירושלים וגודלה בחי בר בכרמל, והגיעה לבית החולים בשל מצבם הקשה של רגליה שהיו עקומות נורא (כמו בשיר "בובה ימימה", מאת בלהה יפה - ומכאן שמה). גיד אכילס יצא ממקומו בשתי רגליה וגרם לעקמומיות. הגורמים לכך לא ברורים לחלוטין אבל ייתכן כי מדובר בבעיה שמקורה בעלייה גבוהה מדי במשקל לעומת יכולת הנשיאה של רגלי הגוזל.

כדי ליישר את רגליה של ימימה, היא עברה קיבוע מיוחד מחומר אקריליק שפוסל לצורת הרגליים שלה עם פתח לאזור הגיד. הקיבוע נעשה בצורה מדויקת ומותאמת בדיוק למיקום הנכון של הרגל ושל הגיד. שתי רגליה קובעו ונחבשו, ומצב זה, אמרו הווטרנרים בבית החולים, אמור לשמור על רגליה ישרות כדי שגיד אכילס ישוב למקומו. חשוב להבין שבשנים האחרונות מצב הנשרים בארץ קשה מאוד, והשנה אף יותר. השנה בקעו רק שלושה גוזלים במושבות הנשרים שבצפון, כולם בשמורת טבע. שבעה גוזלים נוספים בקעו בגרעין הרבייה של הנשרים במסגרת פרויקט "פורשים כנף", אחד מהם בספארי. מעטים המרכזים בעולם שהם בעלי ידע בנושא הנשרים ולכן המידע על אודותיהם לא מספק. בשנת 2002, כלומר עד לפני עשר שנים, היו יותר מ-40 קני נשרים בגמלא, אבל מאז היו כמה מקרי הרעלות שפגעו קשות באוכלוסיית הנשרים. הנשרים נפגעים בעיקר מאכילת בעלי חיים מורעלים או פיתיונות שנועדו לפגוע

בטורפים. לעתים הם ניזונים מבעלי חיים שניצודו בכדוריות עופרת ונפגעים מהעופרת הרעילה מאוד שנמצאת בגופם של בעלי חיים אלו. בעבר נאספו בטבע נשרים פגועים ששוקמו אך ללא יכולת תעופה, ולכן הם הועברו לגני חיות או לחי בר בכרמל. נשרים אלה מהווים בעצם את גרעין הרבייה, והגוזלים שלהם מושבים לטבע. נשרים חיים 30-40 שנה, וחלק מהנשרים שבגרעין הרבייה בארץ זקנים ואינם מתרבים יותר. במסגרת פרויקט "פורשים כנף" שהתקיים בשנה שעברה, נערך כנס בינלאומי בארץ עם טובי המומחים, מהארץ ומחו"ל, בנושא עתיד הנשרים, שעומד בפני איום ממשי. עתיד הנשרים בארץ תלוי מצד אחד בהפחתת התמותה, ומצד שני בהגדלת גרעין הרבייה ושחרור הגוזלים ממנו לטבע. לכן כל נשר או גוזל של נשר שמגיע לטיפול, זוכה בתשומת לב רבה במיוחד, בתקווה שהוא יעזור להציל את המין ההולך ונכחד. בינתיים, חזרה ימימה לחי בר בכרמל ומדי כמה שבועות היא תגיע לביקורת, לבדיקה ולטיפול בבית החולים, בתקווה להחלמתה המלאה. ■

↑ א על שולחן הטיפול. ימימה, גוזלית הנשר הקטנה, זוכה לטיפול מסור ולקיבוע של רגליה

מצאו את ההבדלים

טיול בשעות בין הערביים בגן לאומי קיסריה יכול להיות מתעטע. מצאו לפחות 5 הבדלים בין התמונות

תפזורת

מצאו את האתרים, בעלי החיים והצמחים המוזכרים בגיליון זה (היעזרו במחסן המילים למטה)

ח	מ	א	ב	ר	ט
מ	פ	ר	נ	א	ל
ת	ש	צ	י	ש	ו
ט	ת	י	א	ה	ב
ב	פ	י	ס	נ	י
ר	ק	פ	ת	ק	ת
י	י	א	נ	ר	ג
ה	ס	כ	ש	ה	ו
א	ר	ז	ר		ב
ל	י	י	ע	ל	ר
כ	ה	ב	ד	ר	י
ה	כ	ר	מ	ל	נ

(חמת טבריה, רקפת, בית גוברין, הכרמל, אכזיב, ראש הנקרה, ארצי, יעל, בניאס, נשר, קיסריה)

נחל מערות | צילום: צביקה צוק

הידעתם?

בסוף חודש יוני התבשרנו שנחל מערות, שנמצא בכרמל, זכה בתואר המכובד אתר מורשת עולמית. המשמעות היא שארגון החינוך, התרבות והמדע של האו"ם (אונסק"ו) הגיע למסקנה שזהו אתר בעל חשיבות עולמית, וככזה הוא ראוי לשמור מיוחד. נחל מערות הוא אכן אתר מיוחד: נמצאים בו שרידים של האדם הקדמון, וגם שרידי המגורים שלו, האוכל שהוא אכל והכלים שאותם יצר ושבהם השתמש.

ריבוע הקסום

פתרו את ההגדרות
הבאות (רמז: כל מילה
מופיעה במאונך ובמאוזן)

1. מדי שנה חוגגים ברשות
הטבע והגנים את שבוע
האהבה לטבע,
ל — — — ולסביבה.
2. חיית בר מדברית, סמל
רשות הטבע והגנים.
3. מה יש בים הכי נמוך
בעולם?

מי אני?

רמז: חפשו אותי במגזין

מבוא

עזרו לארצי למצוא את
הדרך לאוהל בחניון
הלילה בגן לאומי ירקון

1.	מה שמו של מין הסנאי היחיד בארץ?	6.	איזה נחש ארסי הוא הנפוץ ביותר בצפון הארץ ובמרכזה?
	א. סנאי הנגב		א. צפע
	ב. סנאי העצים		ב. שרף עין גדי
	ג. סנאי זהוב		ג. אפעה
	ד. סנאי יפה זנב		ד. שפיפון
2.	מה זה לבנין הכרוב?	7.	מה שמו של הדורחי שנחשב לנכחד אך נמצא לאחרונה בשמורת החולה?
	א. ציפור		א. קרפדה ירוקה
	ב. חיפושית		ב. עגולשון שחור-גחון
	ג. פרפר		ג. חפרית מצויה
	ד. סוג של לטאה		ד. טריטון הפסים
3.	מה צבען של רגלי החסידה?	8.	איזה בעל חיים חי פעם בארץ אך נכחד?
	א. ורוד		א. היפופוטם
	ב. תכלת		ב. דוב חום סורי
	ג. לבן		ג. איל אדמוני
	ד. אדום		ד. כל התשובות נכונות
4.	מהו שמו של מין התוכי הנפוץ בארץ (לאחר שברח מהשבי והתרבה)?	9.	מיהו הטורף הגדול בישראל?
	א. קקדו		א. הצבוע
	ב. פולי		ב. הגירית
	ג. ארה		ג. התן
	ד. דררה		ד. השועל
5.	לאיזו מחלקת בעלי חיים שייכת הסלמנדרה?	10.	מהו שמו של העטלף הגדול ביותר בארץ?
	א. לטאות		א. יזנוב גדול
	ב. דורחיים		ב. עטלף פירות
	ג. נחשים		ג. אשמן גדול
	ד. דגי ריאות		ד. פרספ גדול

ב 10, נ' 9, 7, 8, ב' 7, נ' 6, ב' 5, 7, 4, 7, 3, נ' 2, א' 1: מלאכה נכונה: מלאכה

